

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Milletlerarası Özel Hukuk
Vize Sınavı
Çift ve İkinci Öğretim Öğrencileri
(28.01.2019)

- ⌚ Sınav süresi 80 dakikadır. □ Ek kâğıt alınabilir.
★ Sadece madde metninin yazılması puanlamaya esas alınmayacaktır.
□ Cevaplarınız gerekçeli olmalıdır. ! İlk 30 dakika sınavdan çıkılamaz. □ Başarılar dileriz.

I. Genel Prensipler-Milletlerarası Özel Hukuk

(Yargıtay 2. HD., E. 2012/19748 K. 2013/12792 T. 07.05.2013 kararından esinlenilmiştir.)

“Davacı baba İspanyol vatandaşı, davalı anne ve çocuk ise, Hollanda vatandaşıdır. İlk derece mahkemesince her ne kadar kişisel ilişki talebi hakkında, 5178 sayılı MÖHUK’un yetkili gördüğü İspanyol kanunlar ihtilafı kuralları yerine İspanyol maddi hukuk hükümleri uygulanmış ise de çocuğun üstün yararını ilgilendiren konularda doğrudan Türk hukuku dikkate alınmalıdır. Türk hukuku uygulamasında “kişisel ilişki kurma”, hem çocuk hem de ana baba yönünden bir hak olarak kabul edildiğinden, bu hak kullanılırken, ana baba yararı ile çocuğun yararının çatışması durumunda, çocuğun yararına üstünlük tanınması gerekir. Bu bakımdan çocuğun velayetini fiilen anne kullandığına ve babanın da buna bir itirazı bulunmadığına göre, çocukla baba arasında mahkemenin kişisel ilişki kurması yasaya uygundur. Mahkemece, müşterek çocuk ile baba arasında kişisel ilişki düzenlenirken dini bayramlarının 2’nci günü saat 10.00’den 3’ncü günü saat 17.00 ’a kadar kişisel ilişki kurulmasına karar verilmiştir. Ancak tarafların hangi dine mensup oldukları ve bu dine ait bayramlar tespit edilmeden infazda duraksama yaratacak şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya uygun olmamıştır. Mahkemece yapılacak iş, tarafların hak ve yükümlülüklerini gösteren ve infazda duraksama yaratmayacak şekilde kişisel ilişki konusunda yeniden hüküm vermekten ibarettir. Açıklanan yönde işlem yapılmak üzere hükmün bozulması gerekmiştir.”

1. Yargıtay’ın bozma gerekçesini milletlerarası özel hukuk bilgileriniz çerçevesinde değerlendiriniz.
2. Çocukla kişisel ilişki kurma talebinin İspanyol hukukunda boşanmaya Hollanda hukukunda ise soybağına ilişkin bir mesele olması, milletlerarası özel hukuk bakımından ne türden bir uyumsuzluktur ve bu nasıl çözümlenmektedir? Açıklayınız.

II. Vatandaşlık Hukuku

“Moldova uyruklu Rosanna 26.02.2009 tarihinde Türk vatandaşı Serdar ile evlenmiştir. Bunun üzerine Türk vatandaşlığına alınma talebiyle 12.05.2015 tarihinde İstanbul Valiliği’ne başvuruda bulunmuştur. Yapılan inceleme sonucunda Rosanna hakkında; 20.09.1999 tarihinde ‘menfaat karşılığı fuhuş yapma’, 14.06.2014 tarihinde ise ‘kimliği hakkında yalan beyanda bulunma’ suçlarından işlem yapıldığı tespit edilerek başvurusu reddedilmiştir.

Bunun üzerine Rosanna, 20.09.1999 tarihinde menfaat karşılığı fuhuş yapmadığını; polis operasyonu sırasında aynı otel odasında yakalandığı Suriye uyruklu Hassan ile evlenme amacıyla bir arada bulunduğunu ve nitekim 10.12.2002 tarihinde Hassan’dan çocuk sahibi olduğunu ileri sürmüştür.” (Ankara BİM 10. İDD, E. 2017/452, K. 2017/472, T. 31.05.2017 kararından esinlenilmiştir.)

3. Karardaki bilgiler ışığında, Rosanna Türk vatandaşlığını hangi yoldan kazanmak için başvurmuştur? Şartlarını sayarak, İdarece başvurusunun hangi sebeplere dayanılarak reddedilmiş olabileceğini çeşitli ihtimallere göre tartışınız.

4. Rosanna'nın Hassan ile ortak çocuğu Fatima'nın ana babasından vatandaşlık kazanamaması halinde vatandaşlık durumu ne olacaktır? Açıklayınız.
5. Rosanna'nın Türk vatandaşlığını kazanmış olması ihtimalinde, daha sonradan Serdar ile 26.02.2014 tarihinde evlenmiş olduğu anlaşılırsa, bu durumun kazanmış olduğu vatandaşlık üzerinde etkisi olur mu? Açıklayınız.

III. Yabancılar Hukuku

(Ankara 1. İdare Mahkemesi'nin 26.05.2016 tarihli kararından esinlenilmiştir.)

“Eritre vatandaşı Sahlezgi, lise öğrencisi olduğu dönemde tek parti iktidarını eleştirdiği gerekçesiyle gözaltına alınarak 3 ay boyunca hapisanede tutulmuş; koşulların ağırlığı nedeniyle tutulduğu yerden kaçarak İsrail'e giriş yapmıştır. İsrail üzerinden Türkiye'ye gelen Eritre vatandaşı Sahlezgi uluslararası koruma talebinde bulunmuştur.

Güvenli üçüncü ülke olarak nitelendirilmekte olan İsrail'den Türkiye'ye gelen Eritre vatandaşı Sahlezgi'nin uluslararası koruma başvurusu kabul edilmemiştir. Bu durum üzerine Eritre vatandaşı Sahlezgi tarafından İsrail'in güvenli üçüncü ülke olarak nitelendirilmesi hususunda itirazda bulunulmuş; insan hakları örgütlerinin İsrail'i uluslararası standartlara uygun iltica ülkesi olarak değerlendirmedeği, bu nedenle İsrail'in güvenli üçüncü ülke olarak değerlendirilmeyeceği iddialarıyla koruma başvurusunun reddine ilişkin kararın iptali talep edilmiştir”.

6. Sahlezgi hangi uluslararası koruma statüsüne başvurmuş olabilir? Şartları ile birlikte açıklayınız.
7. Sahlezgi'nin uluslararası koruma başvurusunun red gerekçesini, “güvenli üçüncü ülke” kavramını açıklayarak değerlendiriniz.